

šių dienų, vertingiausi jame saugomi tautosakos rinkiniai ir jų reikšmė šiuolaikiniams kultūros tyrimams. Tautosakos svarbą tautinei tapatybei išryškina ir dėl Rusijos pradėto karo Ukrainoje Lietuvių tautosakos archyvui perduoti ukrainiečių tautosakos rinkiniai – jų turinys ir kelionė į Lietuvą taip pat bus aptarti.

Raktažodžiai: tautosakos archyvas, Lietuvos tautosaka, Ukrainos paveldas

Віта КРИВЧУН

Полтавський національний педагогічний університет імені
В. Г. Короленка

Трагедія у творчості Олени Звичайної та Томаса Венцлова: погляд із сьогодення

Ця доповідь – про двох письменників, які не мовчали, коли світ замикав очі на зло. Про тих, для кого слово стало зброєю, а пам'ять – щитом. Про двох письменників-емігрантів: українку Олену Звичайну та литовця Томаса Венцлова. Їхні голоси – з різних країн і епох, але звучать в унісон: за правду, за свободу, проти терору. Олена Звичайна – письменниця, яка мала мужність говорити тоді, коли інших змушували мовчати. Її твори, написані в еміграції, – це точні хроніки Голодомору, сталінських репресій, знищення селянства й національної гідності. Не маючи змоги кричати, вона писала. Її голос – це правда, загорнута в біль і чесність. Вона не шукала слави – вона рятувала історичну пам'ять. Сьогодні її слова пророчо б'ють у серце: про криваву імперію, яка прагнула стерти народ з історії, і про те, що зло завжди повертається, якщо його не зупинити. Томас Венцлова – інтелектуал і правозахисник, який у 1977 році залишив Литву, аби не зрадити правду. Його творчість – це протест проти знищення свободи, культури, гідності. Після десятиліть у США він повернувся до Литви у 2018 році як вільна людина й активний голос підтримки України в часи війни. Томас Венцлова – один з тих, хто добре знає, що означає жити під тиском червоного кремля і бути чужим у власній країні. Сьогодні, коли Україна бореться з російським терором, їхні голоси перегукуються: Олена Звичайна – з минулого, Томас Венцлова – із сьогодення. І обоє нагадують, що свобода – не подарунок, а виборене право. Україна і Литва – два народи, які вчилися не мовчати і які добре знають: свобода тримається на слові, правді та історичній пам'яті.

Ключові слова: Олена Звичайна, Томас Венцлова, тоталітаризм, опір, еміграція, правда, пам'ять.

Marina ČISTIÁKOVÁ

Lietuvių kalbos institutas

Krikščioniškųjų tradicijų sąveiką Abiejų Tautų Respublikoje: Tomo Kempiečio teologinio veikalo „Kristaus sekimas“ kiriliniai vertimai

XIV–XV a. vokiečių katalikų vienuolis teologas Tomas Kempietis didžiąją savo gyvenimo dalį praleido Nyderlanduose augstinių Šv. Agnietės vienuolyne prie Zvolės, perrašinėdamas Šv. Raštą ir kitus dvasinio turinio rankraščius lotynų kalba bei auklėdamas novicijus. Apie 1427 m. jis parašė keturių dalių teologinį veiklą „Kristaus sekimas“ (lot. De imitatione Christi) Šis traktatas nėra vienintelis Tomo iš Kempio